

SROVNÁNÍ SYSTÉMU POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČESKÉ REPUBLICĚ A NIZOZEMSKU

Ing. Alena Vašků

*Mezinárodní seminář s účastí nizozemských expertů na téma
„INOVACE V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH“
se zaměřením na osoby s duševním onemocněním
a příklady dobré praxe z Nizozemska,
1. 4. 2011, Rožnov pod Radhoštěm*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Motto:

**„Úroveň péče o sociálně potřebné svědčí
o úrovni rozvoje celé společnosti.“**

Ger de la Haye

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Spojení zdravotní a sociální péče

Česká republika:

oddělené řízení/financování zdravotní a sociální péče, **dvě ministerstva** (MPSV, MZČR)

Nizozemsko:

zdravotní i sociální služby řízeny **jedním ministerstvem** (Ministerstvo veřejného zdravotnictví a sportu), Ministerstvo sociálních věcí řeší pouze práci, mzdy a důchody

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Modely řízení sociálních služeb

 Česká republika:

Ministerstvo-kraj-poskytovatel (NNO)

třístupňový model, mezičlánek kraje

 Nizozemsko:

Ministerstvo-obec-poskytovatel (NNO)

klíčovou roli zadavatele má obec,
kraj (provincie) má jen metodickou a poradní roli

Zdroje financování sociálních služeb (NNO)

Česká republika (NNO):

- **vícezdrojové nesystematické financování, nulová garance příjmu!**
- státní zdroje a zdroje EU přerozdělované prostřednictvím MPSV a KÚ (granty, dotace), příspěvky obcí, sponzoři, dary aj.
- financování sociálních služeb **není garantováno zákonem**
- problém financování po vyčerpání esfcr

Nizozemsko (NGO):

- **státní zdroje, které poskytovatelům garantují 100%** rozpočtovaných provozních i investičních nákladů
- potřebnost služby je dána **demografickými ukazateli** (počet obyvatel)
- financování sociálních služeb **je garantováno zákonem**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Dopad způsobu financování na rozvoj služeb

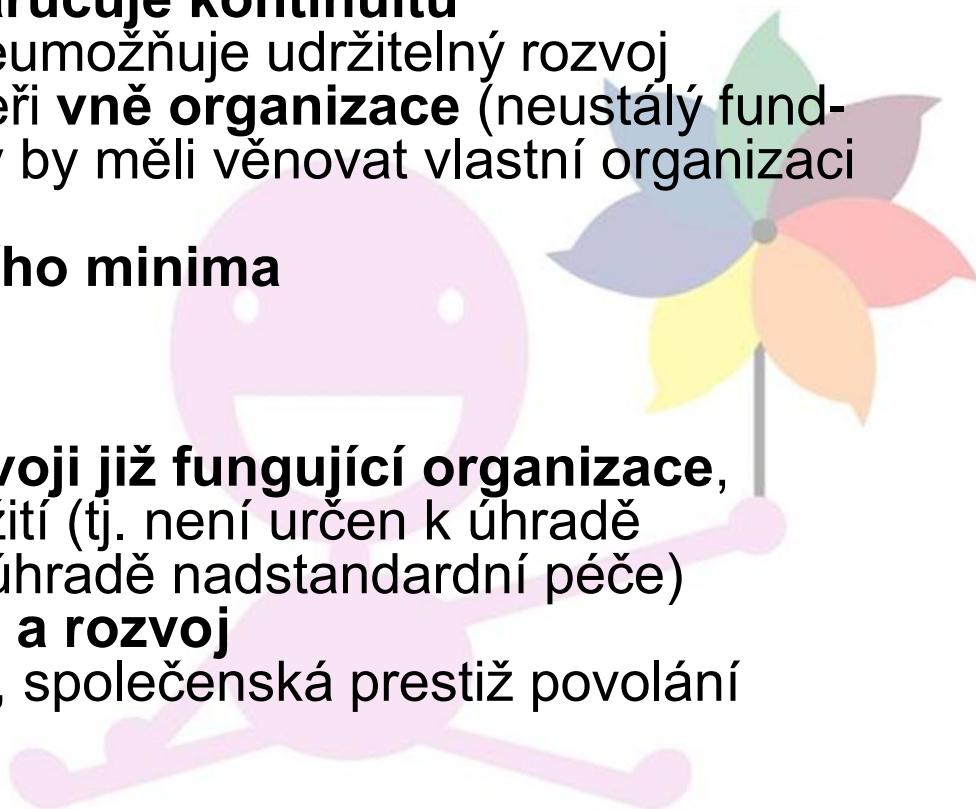
Česká republika:

- NNO poskytující sociální služby **nemají garanci příjmu**
- systém je **nestabilní, nezaručuje kontinuitu**
- systém je **demotivující**, neumožňuje udržitelný rozvoj
- značné úsilí věnují manažeři **vně organizace** (neustálý fund-raising) na úkor času, který by měli věnovat vlastní organizaci a zkvalitnění péče
- platy na hranici **existenčního minima**

Nizozemsko:

- fund-raising přispívá **k rozvoji již fungující organizace**, není podmínkou jejího přežití (tj. není určen k úhradě provozních nákladů, ale k úhradě nadstandardní péče)
- systém umožňuje **stabilitu a rozvoj**
- platy na **průměrné úrovni**, společenská prestiž povolání průměrná

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Zodpovědnost za poskytování soc. služeb

Česká republika:

- **nevyjasněná odpovědnost**
- Zákon č. 108/2006 Sb., detailní kritéria pro registraci, zákon však neřeší, kdo za poskytování sociálních služeb zodpovídá
- Zákon č. 108/2006 Sb. specifikuje m. j. služby bezplatné, opět ale neřeší, kdo je poskytovatelům uhradí
- ze zákona nevyplývá žádná přímá povinnost pro obce

Nizozemsko:

- **zodpovědnost za poskytování sociálních služeb má obec, výhody:**
 - a) obec (municipalita) je občanovi nejbližší
 - b) obec získává prostředky z ministerstva, podporuje NNO, vyhledává osoby v nouzi, stimuluje, informuje, propaguje, hradí kompenzační pomůcky
 - c) systém je efektivní a umožňuje pružnou kontrolu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Financování sociální péče v Nizozemsku

3 různé finanční zdroje, garantované zákonem:

1. Zdroje na základě **zákona WMO** (zákon o sociální podpoře prováděné obcemi/municipalitami) - péče osoby žijící v domácím prostředí, úhrada kompenzačních pomůcek, vytváření podpůrných politik, informovanost občana
2. Zdroje na základě **zákona AWBZ** (Všeobecný zákon pro specializovanou péči)
 - dlouhodobá specializovaná péče využívající služeb poskytovatelů sociálních služeb
3. Zdroje přerozdělované prostřednictvím **zdravotních pojišťoven** (zdravotní složka péče ústavní i ambulantní) – základní krátkodobá péče (do 6 týdnů)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Komplikovanost nizozemského systému

 Nizozemský systém je detailně propracovaný, současně však velmi komplikovaný a pro běžného občana nesrozumitelný, např.:

z jiného rozpočtu hrazeny **kompenzační pomůcky u vozíčkáře, který:**

- a) žije v domácím prostředí
- b) využívá služeb ústavní péči
- c) využívá služeb centra denních aktivit

Příspěvek na péči v Nizozemsku

Uživatel získává zdroje od obce:

- a) formou **nároku na péči (in natura)**, tj. příspěvek není vyplácen v hotovosti, poskytovatele zajišťuje obec, nelze zneužít pro jiné než sociální účely (v praxi 85% případů)
- b) tzv. **osobním rozpočtem** (v praxi 15% případů - uživatel si řídí sám, vybírá si poskytovatele, administrativně velmi náročné, vyžaduje znalost systému, hrozí překročení limitu, proto využíváno mnohem méně)

Příspěvek na péči získávají všechny cílové skupiny včetně osob s dlouhodobým duševním onemocněním

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Významná role uživatele v Nizozemsku

aktivizace uživatele s cílem je co nejvyšší soběstačnosti a co nejbližší k přirozenému sociálnímu prostředí

- **účast uživatele na rozhodování** (uzákoněná **rada uživatelů** na všech řídicích úrovních!)
- **komplexní přístup k uživateli** („cure“ and „care“), nárok na péči se posuzuje na základě tzv. „**indikace**“, která je výstupem diskuse širokého multidisciplinárního týmu, na základě této indikace je uživatel zařazen do určité skupiny podpory
- **komunitní přístup k uživateli** (práce s rodinou, přáteli, osobami z pracovního prostředí), **práce dobrovolníků**
- **proaktivní přístup** (cílené vyhledávání osob v nouzi)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Webová stránka zastřešující organizace Rady uživatelů WMO

Home - Windows Internet Explorer

http://www.koepelwmo-raden.nl/

Bestand Bewerken Beeld Favorieten Extra Help

pando Search Web Share My Files Channels Options Zoom News Weather

Home ANBO - Actueel - ANB... Konikpaarden, op de ... Startpagina Feeds (1) Afdrukken Pagina Extra

Koepel Wmo-raden

Samenhang - Ontschotting - Samenwerking

Home Actueel Bibliotheek Publicaties Leden Over ons Contact

Welkom

Met de vereniging Koepel Wmo-raden willen we de onderlinge contacten tussen de diverse Wmo-raden in het land op gang brengen. Vanuit diverse kanten horen wij dat men graag eens wil weten hoe erin andere gemeentes tegen bepaalde zaken wordt gekeken. Via het Forum kan er een bepaalde vraag worden gesteld en zal deze door college Advies raadsleden uit het land worden beantwoord. Want zeg nu zelf, waarom

Actualiteit

Via onderstaande link kunt u de vergaderstukken en de presentatie van de VNG downloaden.
Vergaderstukken A.I.V maart 2010 Handout VNG presentatie

Gereed

start Home - Win... materiaal 2 Microsof... Programme ... Community ... Adobe Reader 23:21

Příklady dobré praxe v Nizozemsku

Víkendová škola pro neprivilegované děti - workshopy vedené profesionály (právník, policista, místostarosta), s následným hraním rolí

Příklady dobré praxe v Nizozemsku

Potravinové banky - omezení plýtvání potravinami řízeným sběrem nepoužitých trvanlivých potravin a jejich předáním sociálně potřebným (podílejí se firmy i občané)

Příklady dobré praxe v Nizozemsku

„**Pouliční doktor**“ - lékařská terénní péče pro osoby bez domova a ohrožené návykovými látkami (mladí lékaři v rámci praxe navštěvují na bicyklu osoby v ohrožených oblastech)

- **Společné zahrady** - nevyužitá zanedbaná plocha v obci se společným úsilím občanů přetváří v zahradní centrum (pěstírna a prodej květin a zeleniny se zapojením dobrovolníků, důchodců, studentů aj. občanů)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Problémy v sociální péči v Nizozemsku

rostoucí náklady na zdravotní a sociální péči, stárnutí populace (na 100 osob výdělečně činných připadá v současné době v Nizozemsku 22 důchodců, v roce 2040 se očekává zvýšení tohoto ukazatele na 43)

- **nedostatek pracovníků v sociálních službách** (nezájem mladých lidí o práci v tomto sektoru)
- **příliš komplexní a komplikovaný systém, byrokracie** (služby z různých úrovní, občan často ani nezjistí, nač má nárok - chystá se změna systému, „balík“ z hlediska potřeb občana)
- **multiproblémová mládež** (výchovné problémy, 50%ní úbytek u nižšího školního vzdělání, teenageři marockého původu, alkohol u mládeže 12-16 let - „píjácká hnízda“)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

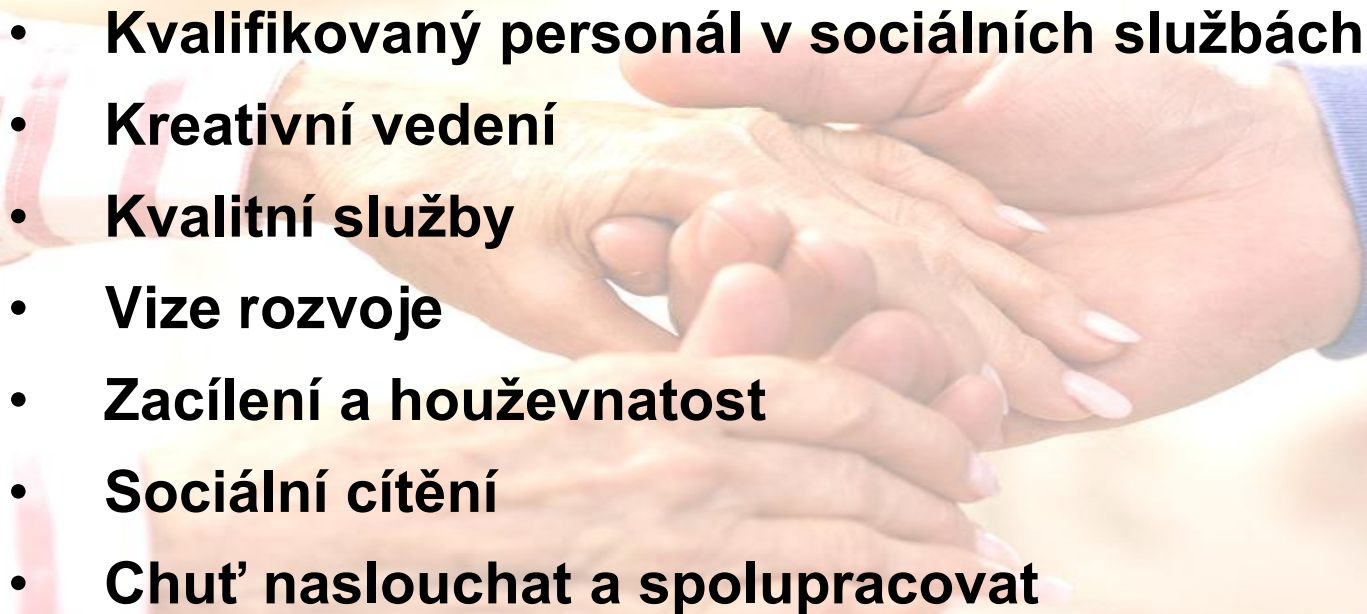
OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Co máme s Nizozemci společného?

-
- **Kvalifikovaný personál v sociálních službách**
 - **Kreativní vedení**
 - **Kvalitní služby**
 - **Vize rozvoje**
 - **Zacílení a houževnatost**
 - **Sociální citění**
 - **Chut' naslouchat a spolupracovat**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Děkuji za pozornost.

Ing. Alena Vašků
tel./fax: 571 653257
GSM: 777 940462
e-mail: alena.vasku@vn.cz
skype: alenavasku

